

2024 Memo

220101-3 Broedvogelmonitoring A4/A20 2024

Van: Y. Leunisse (Ara Adviesburo)

Aan: Antea Group

Datum: 27-6-2024

Project: 220101-3

Onderwerp: Resultaten monitoring jaarrond beschermde nesten

Inleiding

Rijkswaterstaat gaat aan 3 kunstwerken van de A4 en A20 onderhoud- en renovatiewerkzaamheden uitvoeren. In het kader van de Omgevingswet (Ow) en provinciaal beleid dient bij ruimtelijke ingrepen onderzoek gedaan te worden naar de aanwezige natuurwaarden. Dit is door een ecologisch deskundige van ARA Adviesburo gedaan in de vorm van een quickscan. Deze hebben plaatsgevonden op 26 april, 22 mei en 25 juni 2024.

Uit deze quickscan is naar voren gekomen dat nabij de werklocaties er (mogelijk) jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn en heeft de ecologisch deskundige de volgende maatregelen geadviseerd:

- Werkzaamheden uitvoeren buiten het broedseizoen (globaal maart t/m augustus);
- Vooraf aan de werkzaamheden in het broedseizoen (globaal maart t/m augustus) een ecologische vrijgave laten uitvoeren. De ecologisch deskundige bepaald of/welke aanvullende maatregelen of natuuronderzoeken noodzakelijk zijn.

Om te controleren of de nesten die zijn aangetroffen tijdens de veldinspectie van de quickscan daadwerkelijk in gebruik zijn heeft RWS naar aanleiding van de uitkomst van de quickscan besloten om één van de volgende acties uit te voeren in 2024,:

- Het, indien mogelijk, zo snel mogelijk verwijderen van (potentieel) jaarrond beschermde nesten verwijderen, nog voordat er vogels in broeden, of;
- Mocht dit niet meer kunnen, het monitoren van de nesten in het jaar 2024. Na vaststelling van welke vogels er broeden en indien dit geen jaarrond beschermd nesten betreffen, worden de nesten na het broedseizoen alsnog weg gehaald.

Er is gekozen voor de tweede maatregel. Er is op 3 momenten in de maanden mei t/m juni een monitoring uitgevoerd waarvan in deze memo de resultaten worden gepresenteerd. De bevindingen zijn bijgehouden in een ecologisch logboek (zie bijlage I)

Locatie

Bij deze monitoring worden een drietal locaties onderzocht op jaarrond beschermde nesten (afbeelding 1 en 2). De eerste twee nesten bevinden zich op knooppunt Kethelplein. Het eksternest zit in een struweel van struik- en boomvormers. Het tweede nest zit bovenin een els die onderdeel is van een bomengroep vlak tegen het viaduct van de A4 over de Hargalaan aan. Het derde nest bevindt zich meer oostwaarts ten zuiden van de A20 in een grote es die over een fietspad hangt.

Afbeelding 1. Mogelijke nestlocaties van vogels met jaarrond beschermde nesten nabij de aanrijroute tussen de viaducten Hargalaan en Zoomweg.

Afbeelding 2. Mogelijke nestlocatie van een jaarrond beschermd nest nabij viaduct Blijdorp.

Resultaten

Eksternest

Het meeste westelijk gelegen nest wat zich in een struweelrand langs de snelweg bevindt (Afbeelding 3) is inderdaad in gebruik door een koppel eksters. Tijdens de eerste monitoringsronde zijn drie voedermomenten geteld in een uur tijd. Het was duidelijk te zien dat de man telkens eerst vlakbij in een boom ging zitten om de omgeving te inspecteren en vervolgens dezelfde struik in vloog die in de quickscan stond gemarkeerd. Bij de tweede ronde zijn er geen voedermomenten waargenomen. Wel waren er eksters (hoogst waarschijnlijk dezelfde) meerdere keren rondom de struik waarneembaar. Bij de derde ronde is één moment geteld waarbij een van de eksters de struik in vloog. Het nest is dus bewoond.

De jaarrond beschermde nesten van de ekster vallen binnen categorie 5. Deze categorie omvat: *"Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze soorten vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd."* (RVO, 2021). Dit betekent dat het nest buiten het broedseizoen (globaal maart t/m augustus) zonder Omgevingsvergunning mag worden verwijderd, indien er voldoende alternatieve nestlocaties in de omgeving aanwezig zijn.

Het advies is om dit nest intact te laten. Het nest zit in een dichte struik direct tegen de snelweg, hierdoor is er al een hoge mate van verstoring rondom het nest aanwezig. Aangezien de werkzaamheden op minimaal 85 meter van het nest worden uitgevoerd en er alleen een aanrijroute aanwezig is op 10 meter van het nest, zijn significant negatieve effecten uitgesloten. Daarnaast kan het zijn dat wanneer het nest wordt verwijderd, de eksters een nieuw nest zullen bouwen op een ongunstigere plek ten opzichte van de geplande werkzaamheden.

Afbeelding 3. Het struweel waar het eksternest in is gebouwd op 25 juni 2024. De specifieke struik is rood omcirkeld.

Nest aan de Hargalaan

De bouwstijl van het nest bij de Hargalaan lijkt het meeste op die van de zwarte kraai. De jaarrond beschermde nesten van deze vogelsoort vallen binnen categorie 5. Bij dit nest zijn in alle drie de monitoringsrondes geen activiteiten waargenomen (Afbeelding 4). Ook is er geen teken van nieuwe aanbouw van het nest. Om deze reden kan worden geconcludeerd dat het nest niet in gebruik is en is het daarmee niet een jaarrond beschermd nest wat buiten het broedseizoen (globaal maart t/m augustus) zonder Omgevingsvergunning mag worden verwijderd.

Afbeelding 4. Het nest in de els langs de Hargalaan op 25 juni 2024. Geen activiteiten waargenomen.

Nest boven fietspad

Dit nest was bij de eerste monitoringsronde niet meer terug te vinden. Vermoedelijk is het tijdens een storm uit de boom gewaaid. Tijdens de andere twee rondes is ook geen nieuwe aanbouw geconstateerd. Deze boom is dus vrij van jaarrond beschermde nesten. Het is niet uit te sluiten dat in het broedseizoen van 2025 er alsnog een nieuw nest wordt gebouwd in deze boom of in één van de andere bomen die langs het fietspad staan.

Afbeelding 5. de kruin van de es op 26 april 2024. Geen teken van een nest of een nieuwe aanbouw van een nest.

Conclusie

Er kan worden geconcludeerd dat enkel het eksternest in gebruik is tijdens de monitoring. De nesten van deze vogelsoort zijn categorie 5 beschermd en mogen dus worden weggehaald als er voldoende alternatieve nestlocaties in de omgeving aanwezig zijn. Dat is hier het geval. Echter, het verwijderen van het nest kan tot gevolg hebben dat de eksters een nieuw nest dichtbij de werkzaamheden zullen bouwen. De werkzaamheden zelf zullen daarnaast geen significante toevoeging van verstoring opleveren bovenop de snelwegen die rondom elkaar kruisen. Het advies is dan ook om dit nest intact te laten tijdens de werkzaamheden.

Het kraaiennest is niet langer in gebruik. Hierdoor is het niet langer een jaarrond beschermd nest en mag het buiten broedseizoen zonder omgevingsvergunning worden verwijderd.

Het nest boven het fietspad is niet langer aanwezig en vormt zodoende ook geen belemmering voor de geplande werkzaamheden. Mogelijke aanbouw van een nieuw nest in het broedseizoen van 2025 kan niet met zekerheid worden uitgesloten.

Bronnen

Van Gestel, I., 2024; Ecologische quickscan viaducten A4 en A20 versie 7.0

Bijlage I: Ecologisch logboek.

				Revisie 2	Extern documentnummer	
				Status Definitief	Documentclassificatie Bedrijfsvertrouwelijk	
			Logboek Ecologisch WerkProtocol (LEWP)	Versie datum 26-4-2024	DMS nummer <DMS nummer>	
					Blad 1 van 1	
Nr	Datum	Locatie	Activiteit/toegepaste maatregel	Beoordelend ecooloog	Resultaten	Afbeeldingen
220101-2	26-4-2024	Kethelplein	broedvogelmonitoring voor 3 mogelijk jaarrond beschermde nesten	Y.R.B. Leunisse	Nest afbeelding 13 QS V6.0 verdwenen; rechter nest afbeelding 12 QS V6.0 onbewoond; eksternest afbeelding 12 QS V6.0 bewoond (3 voedermomenten in 1 uur); Weer: 14 graden, helder, windkracht 2-3	map 'foto's veldbezoek 260424'
220101-2	22-5-2024	Kethelplein	broedvogelmonitoring voor 3 mogelijk jaarrond beschermde nesten	Y.R.B. Leunisse	Geen bouw niet nest zoals in afbeelding 13 QS V7.0. rechter nest afbeelding 12 QS V7.0 nog steeds onbewoond; eksternest afbeelding 12 QS v7.0 vermoedelijk wel nog in gebruik, maar geen voedermomenten waargenomen. Jongen zijn mogelijk al uitgevlogen, maar een van de ouders was wel 2x vlakbij het nest te zien en kwam regelmatig foerageren in de omgeving van het nest. weer: 16 graden, bewolkt, motregen en windkracht 3.	geen foto's
220101-2	26-6-2024	Kethelplein	broedvogelmonitoring voor 3 mogelijk jaarrond beschermde nesten	Y.R.B. Leunisse	Nest afbeelding 13 QS V6.0 verdwenen en ook geen nieuwe aanbouw; rechter nest afbeelding 12 QS V6.0 onbewoond; eksternest afbeelding 12 QS V6.0 bewoond (1 bezoek moment van het nest in 1 uur); weer: 23 graden, helder, windkracht 1-2	map 'veldbezoek 260624'